

JEG OG MINE ØKOLOGISK POTETER

- Jeg er en Våler bonde som produserer storfekjøtt, poteter og korn, alt økologisk, og jobber litt i skogen
- Ca. 590 da fulldyrket, mest leiejord, omtrent 300 av dette egnet for potetproduksjon.
- God ressursutnyttelse er et mål for drifta.

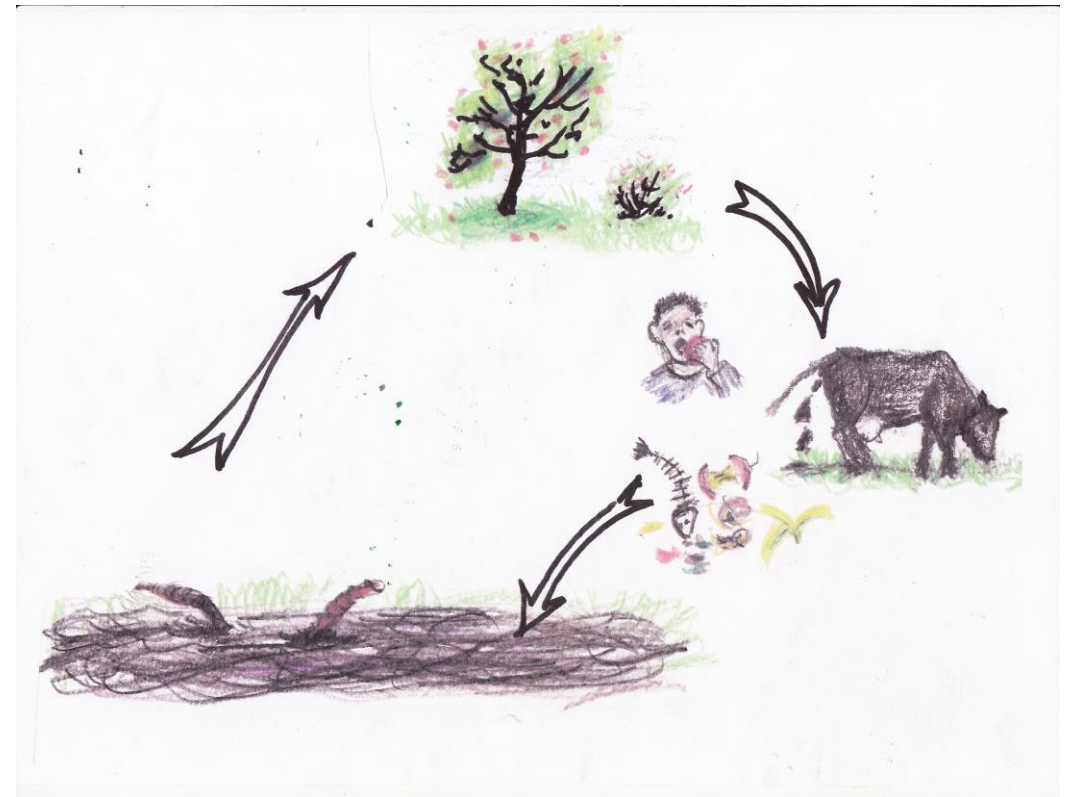
MANGFOLD GIR GOD RESSURS UTNYTTING

- Litt over 200 mål gamle beiter er ryddet, jobber med å få dyra på utmarksbeite

GJØDSEL I KRETSLØPET

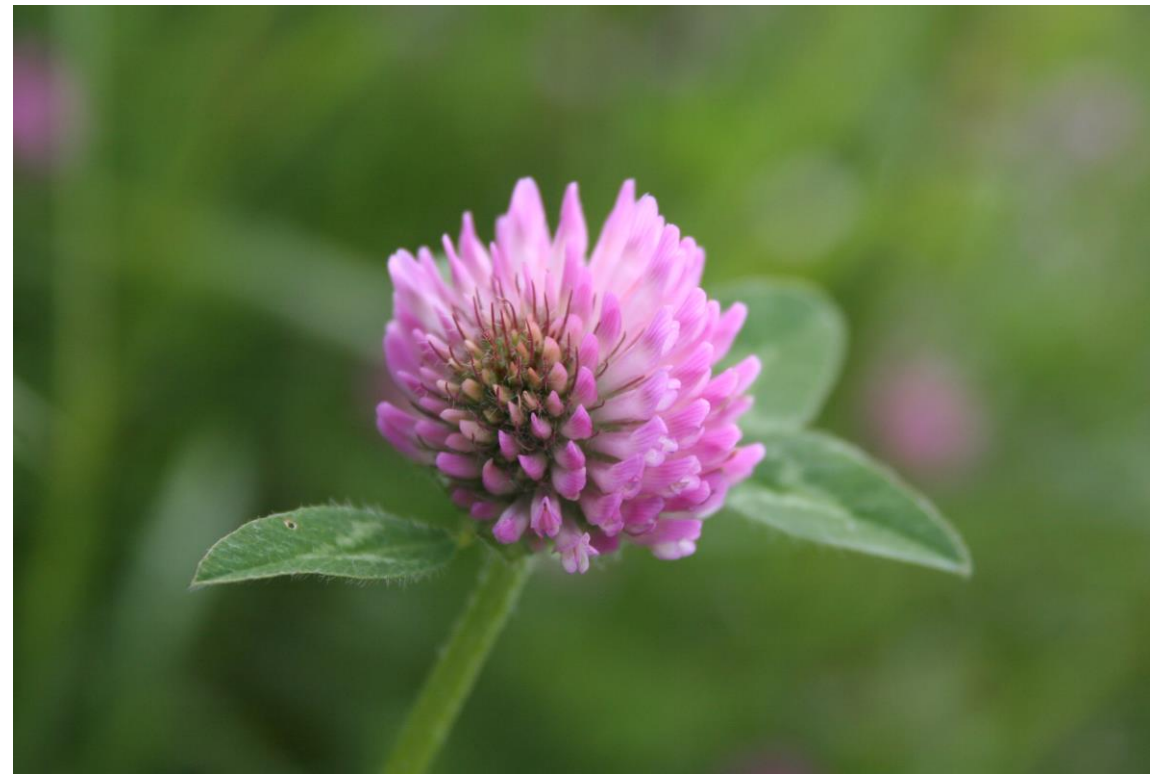
- næringsstoffene blir ALDRI borte
- Ønsker at gården skal drives mest mulig i tråd med et naturlig kretsløp
- Alle næringsstoffer tilbake til jordbruket er et ideal
- næringsstoffer som sendes bort med salg av varer til storsamfunnet må erstattes med næringsstoffer fra samfunnet
- Ønsker bioest eller kompost basert på «avfall» fra storsamfunnet
- Må håndteres så det reint og ikke utgjør en risiko for forurensning av jord og dårligere matkvalitet

BÆREKRAFTIG LANDBRUK

- Godt vekstskifte med kløver og andre belgvekster
- Resirkulering av næringsstoffer som i naturens kretsløp - kretsløpslandbruk
- Motiverer meg til å drive økologisk
- Nå må næringsstoffer tilføres gården med konvensjonell husdyrgjødsel og liknende, får ikke tak i godkjent bioest

VELYKKET VEKSTSKIFTE

- Desto mer mangfoldig desto bedre
- Feil forgrøde kan gi store konsekvenser

Dyrking Nansen og Troll 2019

- Jordart: sandig silt, moldkl 3 (4,5-12,4%)
- Forkultur: Eng
- Gjødsling: 3 tonn storfetalle, 50 kg Grønn 8 K, og 35 kg polysulfat
- Settedato: 24.mai Radavstand: 80 cm Setteavstand: ca. 30 cm ca. 200kg pr da
- Oppfølging i vekstsesong: Tromling av rader ca 5 dager etter setting, radrensing m. fingerfelt ca. 10 dager etter setting, 3-4 radrensinger /hyppinger etter behov
- Risknusing: ca. 30.aug
- Høstet: 8. til 14. sept
- Poteter som forkultur til korn, vårhvete i år

UTFORDRINGER I ØKOLOGISK POTETPRODUKSJON

- Finne egnede sorter
- Skurv, må løses uten beisemidler
- Kjølmærk, økende problem i alle poteter, mest i økologisk på grunn av vekstskifte
- Sviktende/ustabilt marked
- Bare omsetning av økopotet som vanlig konsum, ingen alternativ omsetning til økologisk foredling og industri

Solist

- Tidlig
- Lagrer greit til å være tidligpotet
- Lavt avlingspotensiale siden det er tidligsort
- Virker grå og smakløs utover vinteren
- Lite ris kan gi mer ugras
- Svak mot tørråte
- Mer utsatt for kjølmork enn røde sorter

Nansen

- Sterk mot tørråte på ris
- Stort avlingspotensiale, har gitt opptil dobbelt så stor avling som Solist ,over tid 50% meravling.
- For det meste pene knoller med lite skurv.
- OK smak
- Kan kanskje brukes til «småpotet»?
- Jevn og pen, godt resultat ved skrelling?
- Lite ris gir mer ugras

TROLL

- «Øko klassikeren»
- Sterk mot tørråte på knoll
- God smak, økologisk gourmet potet?
- Frodig ris gir god konkurranse mot ugras.
- Best lagringsevne av de 3 sortene jeg dyrker
- Svak mot tørråte på ris, kan gi redusert avling
- Svak mot svartskurv og annen skurv
- Kan ha kolv hvis det gjødsles hardt

SKURV

- Mer kunnskap om vekstklifte
- Sterkere sorter (Nansen?)
- Dyrkningsteknikk
- Alternativ bruk? Skrelling?
- Salg i papirsekk til de som er opptatt av smak

Kjølmark

- Økende problem i all potet
- Kunnskap om vekstskifte
- Registrering av bestand
- Sortsforskjeller. Mye på Solist, lite på Troll, Nansen virker også sterk
- Små dype hull som kan være vanskelige å sortere.
- Finne alternativ bruk av partier med store skader

USTABILT MARKED

- **Hvorfor velger ikke kundene økologiske poteter?**
- **Får forbrukerne en kvalitet de synes står i forhold til prisen?**
- **Risiko for at partier vrakes som økologisk matpotet gjør at det kreves høyre pris for god økonomi over tid**
- **Hvordan nå fram til de «beviste» forbrukerne?**

ØKOLOGISK POTET OG KVALITET

- Solist er hovedsort og dominerer markedet også utover vinteren
- Er smak og kvalitet god nok i forhold til høyre pris?
- Bytter vi sorter gjennom året uten at det er forutsigbart og kunden vet hva de får?
- Bedre plan for riktig sort til riktig tid i sesongplanleggingen

FLERE MÅTER Å UTNYTTE ØKOLOGISKE POTETER PÅ?

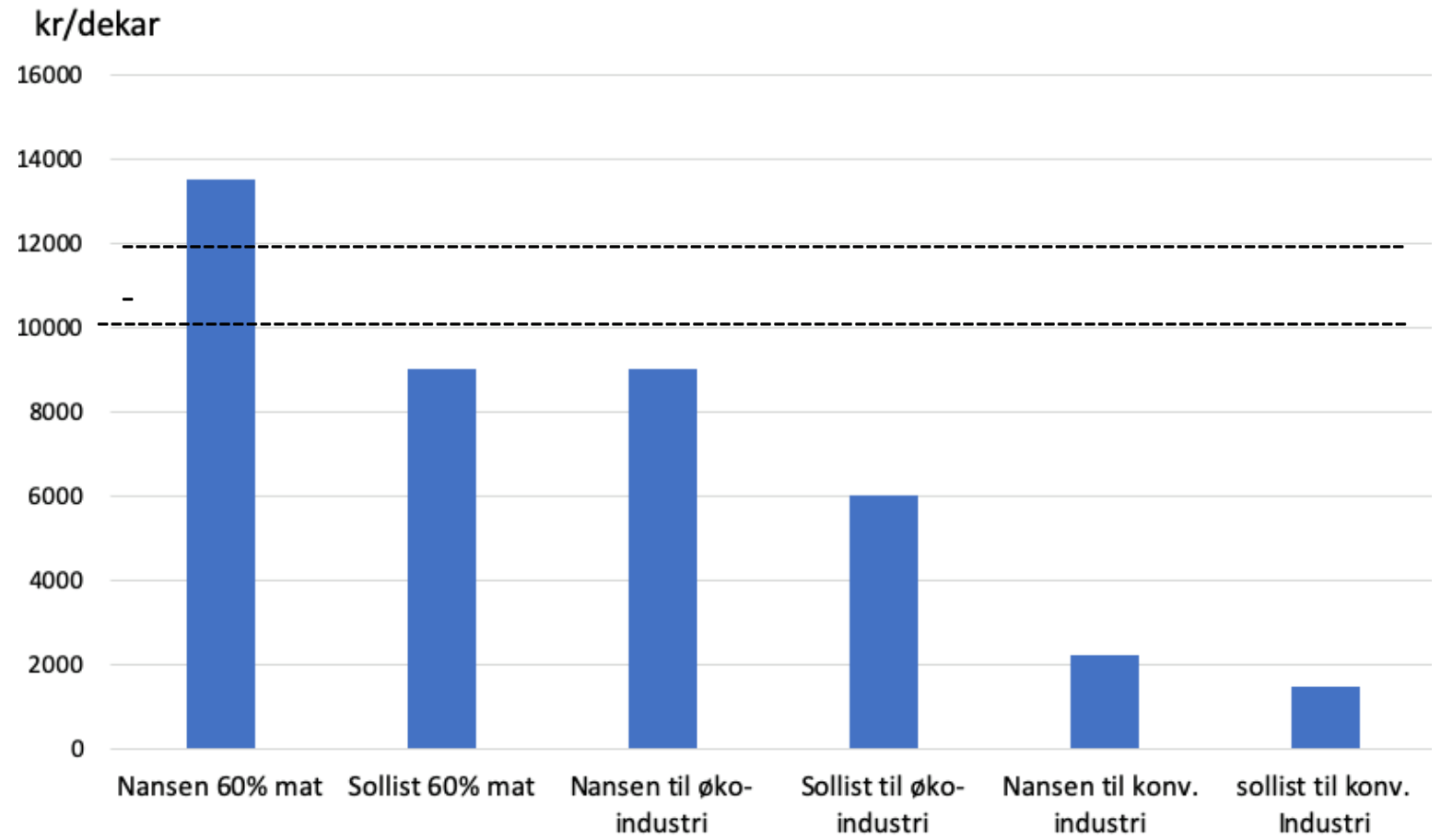
- Behov for flere måter å utnytte økopoteter på
- Skrelling av poteter med skurv eller små skader?
- Økologisk lompe av poteter med store feil, for eksempel kolv og kjølmærke?
- Mulig å planlegge riktig bruk av potetpartiene allerede ved prøvegraving

STOR VARIASJON I VERDIEN AV AVLING

Forutsetninger for grafene:

- Avling: 1500 kg Solist og 2250 kg Nansen
- 10 kr/kg for mat
- 4 kr/kg for øko industri
- 1 kr/kg for konv. industri

ØKOLOGISK POTET OG PRIS

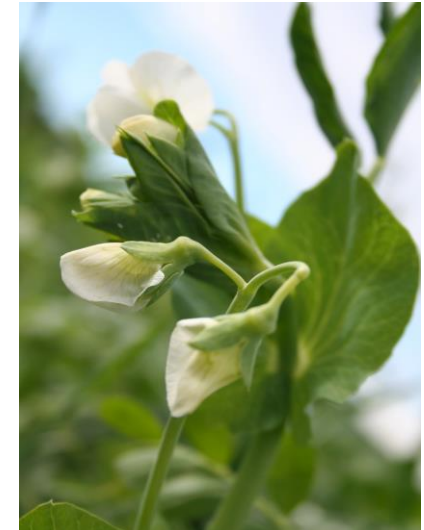
- ***Blir prisen for høy for forbrukeren?***
- Hos meg har Nansen gitt mer enn 50% større avling enn Solist i snitt over noen år
- Riktig sort til riktig sesong gir bedre utnyttelse av avling.
- Riktig bruk av partier med varierende kvalitet
- Større avlinger og flere produkter som utnytter økologiske poteter, kan gi lavere pris til forbruker og bedre økonomi for produsent

BÆREKRAFTIG PRODUKT?

- ***Mange forbrukere er opptatt av bærekraftige produkter***
- «Mer opptatt av emballasjen enn produksjonsform?»
- Flere oppslag i media med kritisk vinkling av økologisk landbruk
- Vi når ikke ut med et budskap om fordelene ved vår produksjonsform
- kretsløpslandbruk

MIN KONKLUSJON

- Fortsatt behov for mye testing av dyrkningsteknikker og vekstskifte med tanke på bedre og mer stabil kvalitet
- Behov for flere nye resistente sorter, fordel for både økologiske og konvensjonelle produsenter
- Behov for nye produkter basert på økologisk potet
- Riktig bruk av potetpartiene gir best økonomi for alle over tid

